

Συνομιλία με τον π. Ζαχαρία περί μοναχισμού (μέρος γ)

[Ορθοδοξία](#) / [Ορθόδοξος Μοναχισμός](#) / [Πνευματική Ζωή](#)

[Αρχιμανδρίτης Ζαχαρίας Ζάχαρου, Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Έσσεξ Αγγλίας](#)

Ερώτηση: Μπορούμε να προσβάλουμε τον Θεό;

Απάντηση: Φυσικά μπορούμε. Ακόμα και από την αρχή της Αγίας Γραφής, ο Θεός λέει: «Ου μη καταμείνη το Πνεύμα Μου εν τοις ανθρώποις τούτοις διά το είναι αυτούς σάρκας» (Γεν. 6, 3) και ο απ. Παύλος λέει, «Μη λυπείτε το Πνεύμα το Άγιον» (Εφεσ. 4, 30). Δεν δεχόμαστε ανθρωπομορφισμό στην προσέγγισή μας προς τον Θεό, αλλά υπάρχει μία αναλογία. Ο Θεός ευαρεστείται όταν είμαστε ταπεινοί και «πληρούμε πάσα δικαιοσύνην», και λυπείται όταν αμαρτάνουμε. Ο Χριστός είχε τέτοιες εκδηλώσεις ενώ ήταν μαζί μας πάνω στη γη. Ο Άγιος Σωφρόνιος έλεγε ότι ο Κύριος σπάνια χαιρόταν όσο ζούσε στη γη. Πάντα θρηνούσε για τον κόσμο.

Ερώτηση: Πως συγκρίνεται το γεγονός ότι μπορούμε να Τον προσβάλουμε με την απέραντη αγάπη Του;

Απάντηση: Η φύση Του είναι έλεος και παρηγοριά, και γι' αυτό η αγάπη Του

πάντοτε επικρατεί. Έχουμε αποδιώξει το Άγιο Πνεύμα από μέσα μας διά της αμαρτίας, υποδουλωθήκαμε στα πάθη μας, και όμως Αυτός δεν μας εγκατέλειψε, έκανε τα πάντα για να μας φέρει πίσω στον Εαυτό Του χωρίς να μας τρομάξει. Έγινε Άνθρωπος για να κρύψει τη θεότητα στην ανθρωπότητά Του και να μπορεί να μας πλησιάσει, να συνομιλήσει μαζί μας και να ρίξει μέσα μας «το άγκιστρο» του λόγου Του, της αγάπης Του. Και όταν βλέπουμε ότι έκανε τα πάντα από την άπειρη αγάπη Του, όταν Τον βλέπουμε να εκτείνει τα χέρια Του πάνω στον Σταυρό, ερχόμαστε σε φιλότιμο και ελκόμαστε προς Αυτόν. «Καγώ εάν υψωθώ εκ της γης πάντας ελκύσω προς εμαυτόν» (Ιω. 12,32).

Ερώτηση: Υπάρχει καταφατικός η αποφατικός τρόπος προσευχής;

Απάντηση: Νομίζω ότι και οι δύο είναι αποδεκτοί, και οι δύο είναι προσεγγίσεις της Εκκλησίας. Ωστόσο, η καταφατική προσέγγιση πάντα χρειάζεται να έχει αποφατικό χαρακτήρα. Όταν λέμε ότι ο Θεός είναι φιλόανθρωπος, ελεήμων Θεός, η αγάπη Του και το έλεός Του είναι απέραντα, απερίγραπτα, άρρητα. Πλησιάζουμε τον Θεό με καταφατικό τρόπο γιατί Τον γνωρίζουμε. Έλαβε σάρκα, έζησε ανάμεσά μας, μας έδωσε τον λόγο Του, είναι Θεός «Γνωστός και Ηγαπημένος», όπως Τον αποκαλεί ο Γέροντας Σωφρόνιος. Γνωρίζουμε τον Θεό, αλλά ποτέ δεν γνωρίζουμε την Ουσία Του η τον Υποστατικό τρόπο της υπάρξεως Του. Μετέχουμε στην ενέργεια, αν και όχι πλήρως, αλλά πάντα όλο και περισσότερο. Επομένως, δεν

πρέπει να ξεχάσουμε ποτέ τον αποφαιτικό χαρακτήρα της καταφατικής αυτής στάσης και εμπειρίας που έχουμε στην Εκκλησία. Η απόφασις δείχνει ότι ο Θεός είναι άγνωστος, απρόσιτος, ότι υπερβαίνει οτιδήποτε μπορεί ο άνθρωπος να διανοηθεί ή να προφέρει, και αυτό είναι αλήθεια. Ωστόσο, αν η προσέγγισή μας παραμένει μόνο αποφαιτική, ο Άγιος Σωφρόνιος λέει ότι τελικά θα γίνει φιλοσοφία. Χρειαζόμαστε την καταφατική στάση γιατί είναι η εμπειρία της Εκκλησίας. Η ένωση με τον Θεό έχει καταφατικό χαρακτήρα ως ένωση αγάπης. Είναι μία πολύ συγκεκριμένη ένωση, είναι γνώση της καρδιάς. Επομένως, η καταφατική προσέγγιση χρειάζεται την αποφαιτική άποψη για να διατηρεί την απεριόριστη διάστασή της, ενώ η αποφαιτική στάση χρειάζεται την καταφατική εμπειρία για να μην καταντήσει σε φιλοσοφία.

Ερώτηση: Πολλοί έχουν την τάση να τονίζουν μόνο το ένα και να ξεχνούν το άλλο;

Απάντηση: Ο Γέροντας Σωφρόνιος τόνιζε την ανάγκη και των δύο. Ο καθένας από εσάς ξέρει ότι ο Θεός μας είναι ένας Θεός τον Οποίο έχουμε στην καρδιά μας και αγαπάμε, ο Οποίος μας έδωσε λόγους συγκεκριμένους και εντολές. Τον γνωρίζουμε γιατί αποκάλυψε τον Εαυτό Του σε εμάς, και Τον αγαπάμε διότι Αυτός «πρώτος ηγάπησεν ημάς» (Α' Ιω. 4,19). Ωστόσο, όλα τα του Θεού είναι άπειρα, απεριόριστα. Γι' αυτό υπάρχει μία αποφαιτική πτυχή ακόμη και στην καταφατική προσέγγιση. Κάθε ανθρώπινος νούς μπορεί να φθάσει στην αποφαιτική μέθοδο και να Τον δει ως εντελώς άλλο, γιατί του είναι φυσικό να μην δέχεται τίποτα ανθρώπινο για τον Θεό. Παρόλα αυτά, αν ο Θεός παραμένει εντελώς άλλος, εντελώς άγνωστος και απρόσιτος, στο τέλος το πνεύμα της αγάπης Του εξατμίζεται.

Ερώτηση: Αν έχουμε την τάση να είμαστε υπερβολικά αποφαιτικοί, πως μπορούμε να γίνουμε καταφατικοί;

Απάντηση: Μέσω της μετάνοιας, για να πάρουμε μία γεύση. «Γεύσασθε και ιδετε ότι χρηστός ο Κύριος» (Ψαλμ. 33,9), αυτή είναι η καταφατική προσέγγιση.

Καθηγούμενος Πέτρος: Δεν ακολουθούμε τον ίδιο πρότυπο και στη Λειτουργία; Ονομάζουμε τον Θεό άορατο και ακατάληπτο, και μετά κοινωνούμε με αυτόν τον Θεό.

Απάντηση: Ναί, «Συ εκ του μη όντος εις το είναι ημάς παρήγαγες και παραπεσόντας ανέστησας πάλιν, και ουκ απέστης πάντα ποιων έως ημάς εις τον ουρανόν ανήγαγες και την Βασιλείαν Σου εχαρίσω την μέλλουσαν». Τι παράξενη έκφραση: «Η μέλλουσα Βασιλεία» είναι άγνωστη σε εμάς και είναι όντως μία αποφαιτική έννοια, αλλά ο Θεός ήδη μας τη χάρισε, προτού ακόμη έρθει. Ακόμα και

στη Λειτουργία οι δύο πτυχές συμβαδίζουν.

Ερώτηση: Στον Θεό το αποφαιτικό αναφέρεται περισσότερο στην ουσία και το καταφατικό στις ενέργειες μέσω των οποίων Τον γνωρίζουμε;

Απάντηση: Όχι, το αποφαιτικό αναφέρεται και στις ενέργειες ακόμη. Ο Θεός είναι αγάπη και η αγάπη αυτή είναι άπειρη, ο Θεός είναι χρηστότης, η οποία όμως δεν έχει όριο, γιατί η ενέργεια του Θεού είναι ο ίδιος ο Θεός, αλλά στην ενεργητική Του μορφή. Δεν υπήρξε χρόνος όπου ο Θεός να μην έχει μία φύση από την οποία να ξεχειλίζει η θεική Του ενέργεια και όλοι ήρθαμε στο είναι μέσω της ενέργειας του Θεού, όχι μέσω της ουσίας Του. Ο Θεός θέλησε, σκέφτηκε τον κόσμο και ο κόσμος ήρθε στο είναι μέσω της ενέργειάς Του. Διά του λόγου του Θεού «πάντα εγένετο» (Ιω. 1,1-3), και εδώ «ο λόγος» σημαίνει την ενέργεια του Θεού, δεν σημαίνει τον Λόγο ως Υπόσταση, τον Υιό του Θεού, όπως επίσης πολλές φορές το «πνεύμα» χρησιμοποιείται για να δηλώσει την ενέργεια του Αγίου Πνεύματος, όχι το Πνεύμα ως τρίτη Υπόσταση της Αγίας Τριάδος. Και στον Ψαλμό διαβάζουμε: «Τω λόγω του Κυρίου οι ουρανοί εστερεώθησαν και τω πνεύματι του στόματος αυτού πάσα η δύναμις αυτών» (Ψαλμ. 32,6). Οι διακρίσεις του Βλαντιμίρ Λόσκι για την ενέργεια, την υπόσταση και τη φύση στο βιβλίο του «Μυστική Θεολογία» είναι εξαιρετικές. Είναι πολύ σαφής και πολύ σωστός. Έχει ένα θαυμάσιο κεφάλαιο «Ένωση με τον Θεό», στο οποίο αναφέρει τον Άγιο Σεραφείμ του Σάρωφ και την εμπειρία που είχε στον διάλογό του με τον Μοτοβίλωφ, για να αναφέρει τη δυνατότητα του ανθρώπου να μετέχει στην ενεργητική φύση του Θεού.

Ερώτηση: Ωστε η εμπειρία της χάριτος, ταυτόχρονα, ενισχύει τόσο την καταφατική όσο και την αποφαιτική κατανόηση του Θεού;

Απάντηση: Ναι, και χωρίς την εμπειρία αυτή, δεν μπορούμε να καταλάβουμε τη θεολογία. Ο Γέροντας Σωφρόνιος έλεγε ότι το ιδανικό είναι να μελετήσεις θεολογία μετά από μία συγκεκριμένη εμπειρία στην προσευχή και στη μετάνοια, γιατί τότε έχεις άλλη κατανόηση, άλλη αντίληψη της χάριτος, της σωτηρίας γενικώς. Μέσω της εμπειρίας αυτής γνωρίζουμε τόσο την ενέργεια της χάριτος, όσο και τον θάνατο της αμαρτίας. Γνωρίζουμε ότι όταν ταπεινώνουμε τον εαυτό μας και μετανοούμε αληθινά, ο Θεός μας γεμίζει με την άφατη παράκλησή Του, με ενθουσιασμό και έμπνευση, που είναι μία ορμή προς την αιωνιότητα. Και επίσης γνωρίζουμε ότι αν δεχόμαστε ακόμη και ένα κακό λογισμό υπερηφάνειας ή κάποιου άλλου πάθους, βλέπουμε αμέσως την καρδιά μας σχισμένη σε κομμάτια, παίρνουμε τα οψώνια της αμαρτίας που είναι ο θάνατος (Ρωμ. 6,23). Γινόμαστε έρημοι και χοικοί όταν χάνουμε τη χάρη. Ακόμα και από την αρνητική άποψη, γνωρίζουμε ότι ο Θεός είναι αληθινός.

Ερώτηση: Μπορούμε να πούμε ότι η αποφατική διάσταση φυλάει πνεύμα ταπεινό και η καταφατική διάσταση μας φυλάει από την απελπισία, γιατί μας γνωρίζει τον Θεό;

Απάντηση: Σωστό, αλλά ακόμη και το καταφατικό φυλάει πνεύμα ταπεινό, γιατί δεν έχουμε την αγάπη αυτή μέχρι τέλους την οποία μας φανέρωσε ο Κύριος.

Ερώτηση: Όταν ταπεινώνουμε το πνεύμα μας κρατώντας τον νού μας στον άδη, μπορούμε να πούμε ότι αυτή είναι μία αποφατική άποψη ζωής;

Απάντηση: Όχι, δεν είναι αποφατική. Εκπληρώνει μία εντολή, αλλά το βάθος της είναι απερίγραπτο.

Ερώτηση: Ο Θεός λέει ότι «όστις ταπεινώσει εαυτόν υψωθήσεται» (Ματθ. 23,12). Μπορούμε να πούμε ότι κάθε φορά που ταπεινώνουμε τον εαυτό μας, βιώνουμε την ανάληψη του Κυρίου;

Απάντηση: Όλοι έχουμε την εμπειρία αυτή. Μερικές φορές είσαι στη Λειτουργία και δυσκολεύεσαι να προσευχηθείς, αλλά ξαφνικά έρχεται ένας ταπεινός λογισμός και η καρδιά ελευθερώνεται, έρχονται τα δάκρυα και σου δίνεται μία πολύ εμπνευσμένη προσευχή που σε φέρνει πολύ κοντά στον Κύριο. Τότε Του μιλάς με μία παρρησία που δεν είχες προηγουμένως. Και μόνο ένας ταπεινός λογισμός και σπάζει το κέλυφος της καρδιάς και «εκκολλάπτεται» καινούρια ζωή.

Ερ: Μπορούμε τότε να πούμε ότι η μνήμη του άδη είναι χάρισμα στη ζωή αυτήν, γιατί όποτε βαδίζουμε την οδό αυτή βιώνουμε μία ανάβαση;

Απάντηση: Ναι, με τον ίδιο τρόπο όπως κάθε δυσκολία είναι χάρισμα, αν τη χρησιμοποιούμε για να ταπεινώσουμε το πνεύμα μας και να εκφράσουμε την ευγνωμοσύνη μας προς τον Λυτρωτή μας, για να Του δώσουμε χώρο στη ζωή μας. Οποιαδήποτε δυσκολία η ασθένεια, κάθε είδους θλίψεως μπορεί να είναι ωφέλιμη, επειδή η διάσταση του πόνου βρίσκεται στην ίδια την Οικονομία του Χριστού για τη σωτηρία μας. Τα δεινά και ο θάνατος εισήλθαν στον κόσμο με την παράβαση της εντολής από τον Αδάμ. Ο Θεός του είπε: «Εν ιδρώτι του προσώπου σου, εν λύπαις και κόποις, φαγείν τον άρτον σου» (πρβλ. Γεν. 3, 17-19). Τώρα, όταν κοπιάζουμε εκούσια για τον άρτο της ζωής, που είναι ο λόγος Του, ο Θεός ευαρεστείται και εμείς ανακαινιζόμαστε.

Οτιδήποτε μπορεί να φέρει ταπείνωση και συντριβή στην καρδιά μας ώστε να συνδεθεί με τον Θεό του ελέους και πάσης παρακλήσεως, είναι ωφέλιμο. Η αυτοκαταδίκη στον άδη είναι πολύ ευεργετική. Όταν εκούσια θεωρώ τον εαυτό

μου άξιο του άδη, της ερημώσεως στην οποία βρίσκομαι στη ζωή αυτή και το λέω στον Θεό από την καρδιά μου - «Κράτα τον νού σου στον άδη και στην καρδιά σου», λέει ο Άγιος Σιλουανός - τότε αυτή η εκούσια αυτοκαταδίκη συντρίβει την καρδιά και με αυτόν τον τρόπο βρίσκω επαφή με τον Θεό. Υπάρχουν πολλοί τρόποι συνδέσεως με τον Θεό: μέσω της εκούσιας ασκήσεως και αυτοκαταδίκης ακόμη και στον άδη, η οποία είναι η υψηλότερη μορφή της· και μέσω ακούσιας ασκήσεως όταν υποφέρουμε ασθένεια, αισχύνη, διωγμό η συκοφαντία, και ταπεινώνουμε τον εαυτό μας, κρεμώντας τα πάντα στο έλεος του Θεού, ελπίζοντας στη δικαιοσύνη Του, ότι θα μας βγάλει από το λάκκο της διαφθοράς. Ο Άγιος Ισαάκ ο Σύρος γράφει ότι κανείς δεν ανέβηκε ποτέ στον ουρανό με άνεση. Και οι Πατέρες λένε ότι η αληθινή σοφία, ειδικά για τους μοναχούς, είναι να αναλάβουν εκούσια άσκηση στη ζωή τους, λέγοντας συνεχώς την προσευχή της μετάνοιας με δάκρυα, νηστεύοντας, εργαζόμενοι το αγαθό και κοπιάζοντας για τους αδελφούς τους.

Ερώτηση: Πάτερ, γιατί ο Χριστιανισμός δεν έγινε πλήρως κατανοητός ανά τους αιώνες, όπως λέει ο Άγιος Σωφρόνιος; Επειδή υπερβαίνει τα μέτρα της ανθρωπότητας;

Απάντηση: Ναί, ακριβώς. Για τον Γέροντα Σωφρόνιο, Χριστιανισμός είναι αυτό που είδε στον Γέροντά του: να έχει καρδιά που να αγκαλιάζει όλο το σύμπαν και να παρουσιάζει όλον τον κόσμο στην προσευχή της μεσιτείας του ενώπιον του Θεού ανά πάσα στιγμή με μεγάλα δάκρυα, όπως λέει ο Άγιος Σιλουανός. Για τον Άγιο Σωφρόνιο, ο Χριστιανός είναι μίμηση Χριστού.

Ερώτηση: Και γιατί κάποιοι είναι περισσότερο ικανοί από άλλους να τον κατανοήσουν στο βάθος του;

Απάντηση: Βρίσκουμε την ερώτηση αυτή στο Ευαγγέλιο κατά Ιωάννη (βλ. Ιω. 7,1-7). Αυτό συμβαίνει διότι τα έργα μας είναι πονηρά και «ηγαπήσαμεν μάλλον το σκότος η το φως»(βλ. Ιω. 3,19). Όταν διαβάζουμε τον βίο του Αγίου Σιλουανού, του Αγίου Ιωσήφ του Ησυχαστού και άλλων, βλέπουμε ότι αυτός είναι ο αληθινός Χριστιανισμός, αυτό είναι το αξιοθαύμαστο πνεύμα αγιωσύνης που είναι πραγματικό φως για τον Χριστιανό. Δεν είχαν την πεποίθησή τους σε τίποτα άλλο εκτός από τον Χριστό. Εκπαίδευση - σχεδόν μηδέν. Κουλτούρα - σχεδόν ανύπαρκτη. Τουλάχιστον όχι αυτό που οι άνθρωποι θεωρούν πολιτισμό και καλούς τρόπους. Ωστόσο, είχαν τέτοια εσωτερική καλιέργεια, τέτοιο ζήλο και τέτοιο νού που γνώριζε θεική απεραντοσύνη.

Ερώτηση: Άρα, μπορούμε να πούμε ότι αληθινό Χριστιανισμό βλέπουμε μόνο στους Αγίους;

Απάντηση: Ναι, στους Αγίους του Θεού. Γι' αυτό ψάλλουμε στη Λειτουργία: «Σώσον ημάς, Υιέ Θεού, ο εν Αγίοις θαυμαστός, ψάλλοντάς Σοι, αλληλούια». Είναι «εν Αγίοις», που είναι θαυμαστός ο Θεός. Και εμείς, κατ' οικονομία, προσπαθούμε να ακολουθήσουμε τους Αγίους. Ακόμα και οι άγιες Οικουμενικές Σύνοδοι έχουν την ταπείνωση αυτή και λένε: «Επόμενοι τοις Αγίοις Πατράσιν ημών», πιστεύουμε και δογματίζουμε αυτό η εκείνο. Οι Άγιοι, αυτοί είναι οι Χριστιανοί που Τον κάνουν θαυμαστό, αποδεικνύοντας το αληθές της αποκαλύψεώς Του, της αλήθειάς Του και οι οποίοι είναι αληθινή μίμηση του Χριστού. Συγχωρέστε με, είμαι Χριστιανός πολύ χαμηλής στάθμης, αλλά τουλάχιστον η ζωή μας δίπλα στον Άγιο Σωφρόνιο μας έδωσε μία ιδέα για το τι είναι αληθινός Χριστιανισμός. Όταν ήταν μόνος του και νόμιζε ότι κανείς δεν τον έβλεπε, ο Γέροντας πάντοτε θρηνούσε που δεν μπορούσε να συνεχίσει εκείνη τη ζωή που είχε γνωρίσει στην έρημο του Αγίου Όρους, όταν παρέδιδε τη ζωή του στον θάνατο κάθε στιγμή, αδιαλείπτως. Χριστιανισμός αυτό είναι: να μπορείς να κρατάς τον εαυτό σου στο κατώφλι του θανάτου χωρίς φόβο. Ακόμη και ο Άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος λέει κάτι που καταδικάζει εμάς, τους πνευματικούς: «Πνευματικός πατέρας είναι αυτός ο οποίος κάθε στιγμή παραδίδει τον εαυτό του στον θάνατο για τα τέκνα του, για τη σωτηρία και την πνευματική τους ωφέλεια». Ποιος από εμάς το κάνει πραγματικά; Δύσκολα μπορούμε να κρατήσουμε ένα τέτοιο μέτρο. Ωστόσο, αυτό είναι το αληθινό κριτήριο και όποτε το κρατήσαμε έστω και λίγο, είδαμε αμέσως τη διαφορά, ακόμη και στους ανθρώπους.

Υπήρχε ένας πολύ δημοφιλής και χαρισματικός ιεροκήρυκας, που γνώριζε και διερμήνευε τις Γραφές πολύ καλά, είχε μία καταπληκτική κατανόηση. Είχε πολλή έμπνευση λόγω της αγάπης του προς την Αγία Γραφή και τον Χριστό. Κάποτε όμως του ήλθε ο λογισμός να φύγει από την ενορία του και να κηρύξει τον Χριστό σε όλο τον κόσμο. Καθώς στην εκκλησία του δεν υπήρχε η παράδοση να ζητήσει επιβεβαίωση από ένα Γέροντα, εγκατέλειψε την ενορία του για να κηρύξει σε όλο τον κόσμο. Αργότερα τον βρήκε κάποιος σε μία ξένη χώρα να κάθεται πίσω σε μία εκκλησία, μέσα στην κατάθλιψη και αρνούμενος να τελέσει τη λειτουργία, την οποία ένας άλλος είχε κληθεί να τελέσει. Πιστεύω ότι το χάρισμα του ανθρώπου αυτού ήταν γνήσιο, αλλά επειδή δεν υπήρχε η παράδοση να έχει σημείο αναφοράς στην Εκκλησία, που θα τον επιβεβαίωνε στις πράξεις του, ακολούθησε τον δικό του λογισμό και τα έχασε. Διαβάζουμε στον απ. Παύλο ότι οφείλουμε να σταθούμε εκεί όπου ο Θεός μας τοποθέτησε, «έκαστος εν τη κλήσει η εκλήθη, εν ταύτη μενέτω» (Α' Κορ. 7,20).

Αν δεν είμαστε προσεκτικοί, ακόμη και εμείς οι Ορθόδοξοι Ιερείς μπορεί να πάθουμε κατάθλιψη ή να αποτύχουμε ύστερα από χρόνια επιτυχημένης διακονίας

στην Εκκλησία, παρότι ζούμε στον κόλπο της Παραδόσεως. Εκείνοι που ζούν αυθαίρετα και με υπερηφάνεια, και που αποκόβονται από την Παράδοση με το να απομακρύνονται από τον πνευματικό τους, πάντοτε θα πάθουν ζημιά. Δεν είμαστε προστατευμένοι χωρίς σημείο αναφοράς, κάθε φορά που εμπιστευόμαστε τη δική μας λογική. Μας ζητείται, όπως λέει ο Άγιος Σωφρόνιος, να σταυρώσουμε τον νού και τη λογική μας, να δεχθούμε κάποιο θάνατο υπακοής και τότε βλέπουμε το θαύμα. Όποιος εκούσια νέκρωσε το θέλημά του και έγινε μωρός για χάρη της υπακοής «υπερβήσεται τείχος» (πρβλ. Ψαλμ. 17,30). Είχα ένα συμφοιτητή, ο οποίος συναναστρεφόταν με κάποιους ιερομόναχους που ζούσαν μαζί μας εκείνο τον καιρό. Απέκτησε ζήλο και σε σύντομο χρονικό διάστημα έγινε σαν άγγελος, προσευχόμενος όλη τη νύχτα. Εντούτοις, δεν ταπεινώσε τον εαυτό του ώστε να συνδεθεί με έναν από εκείνους τους μοναχούς και να αποκτήσει πνευματικό. Για λίγα χρόνια διατήρησε την ελευθερία του δίχως σημείο αναφοράς, αλλά έπειτα τα έχασε. Αργότερα, τον λυπόντουσαν όλοι διότι τελικά δεν κατάφερε να γίνει ιερέας. Αν είχε συνδεθεί με έναν από εκείνους τους ιερομόναχους που είχαμε εκεί, θα τα κατάφερνε. Ενώ κάποιοι άλλοι, οι οποίοι δεν είχαν τα χαρίσματά του, αλλά εμπιστεύθηκαν τους πνευματικούς τους, τα κατάφεραν πολύ καλύτερα.

Αυτό είναι κοινή γνώση στον μοναχισμό. Έχω δει Γέροντες οι οποίοι αν και ήταν μάλλον συνηθισμένοι άνθρωποι, είχαν όμως μαθητές που έδειξαν επιμέλεια και υπακοή σε αυτούς και έγιναν μεγάλοι. Λόγω της υπακοής τους και της σωστής συνδέσεώς τους, τους βρήκε η χάρη και έγιναν πανπλούσιοι. Ένας από τους Πατέρες μου είπε κάποτε: «Η Εκκλησία είναι πολύ περίεργος θεσμός. Κάποιοι άνθρωποι δίχως καριέρα στον κόσμο, πηγαίνουν στο μοναστήρι και βρίσκουν την οδό της σωτηρίας, βρίσκουν χάρη και τελειώνουν όμορφα τη ζωή τους. Και υπάρχουν άλλοι που έκαναν καταπληκτική καριέρα στον κόσμο, αλλά όταν πηγαίνουν στο μοναστήρι, δεν πετυχαίνουν να βρουν την οδό αυτή», και αυτό επειδή υπάρχει το κριτήριο της ταπεινώσεως και της υπακοής. Αν βρείς έναν αληθινό Γέροντα που έχει διάκριση, απέκτησες τα πάντα. Μπορείς να έχεις υπακοή που είναι η ύψιστη αρετή, η μόνη αρετή που «αναγκάζει» τον Θεό να έλθει κοντά σου, και μπορείς επίσης να έχεις κάθε ελευθερία και κάθε πολυτέλεια να είσαι αμέριμνος, να αφιερωθείς μόνο στην προσευχή. Στην Εκκλησία αυτό είναι που χρειαζόμαστε περισσότερο από οτιδήποτε, περισσότερο από την εξυπνάδα ή την μόρφωση: την καθοδήγηση των Πατέρων μας. Ο Θεός είναι «ο Θεός των Πατέρων ημών» και είμαστε τα τέκνα των Πατέρων μας ούτως ώστε να γίνουμε τέκνα Θεού. Αν δεν το κατανοούμε αυτό, δεν κερδίζουμε τίποτα. Όσοι διαισθάνονται την εσωτερική δύναμη του μυστηρίου, γνωρίζουν την αλήθεια αυτή. Συχνά οι άνθρωποι μου λένε πως με μία μόνο επίκληση των προσευχών των Πατέρων τους, αμέσως αλλάζει η κατάστασή τους και ανάβει η καρδιά τους, και αυτό συμβαίνει επειδή σε αυτό ευαρεστείται ο Θεός. Ο Άγιος Σωφρόνιος το γνώριζε αυτό πολύ

καλά, αφού με τέτοιο τρόπο ήταν συνδεδεμένη η καρδιά του με τον Άγιο Σιλουανό, αυτή ήταν η δύναμή του. Η δύναμη του Αγίου Συμεών του Νέου Θεολόγου ήταν η σύνδεσή του με τον Άγιο Συμεών τον Ευλαβή. Ήταν τόσο προνομιούχος. Είδε τον Χριστό και στα δεξιά Του ο Γέροντάς Του γονατισμένος προσευχόταν για εκείνον. Πως να μην εμπιστεύεται έπειτα τον Γέροντά του, όταν ο Χριστός του έδωσε τέτοια ευλογία να το δει;

Είστε όλοι νεώτεροί μου, οπότε μην χάνετε τον χρόνο σας. Τώρα που είστε νέοι προσπαθήστε και γίνετε πλούσιοι ούτως ώστε όταν γεράσετε να ζείτε με τον τόκο του κεφαλαίου σας, όπως έλεγε ο Άγιος Παΐσιος. «Ο αναγινώσκων νοείτω» (Ματθ. 24,15).

[Διαβάστε εδώ το δεύτερο μέρος](#)

<https://bit.ly/2B5rTTJ>